

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

JASEŁKA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

JASEŁKA kojarzą się jednoznacznie z zimą, Bożym Narodzeniem i kolędowaniem, ale także – zwłaszcza rodzicom przedszkolaków – z dziecięcym przedstawieniem. JASEŁKA to synonim szopki bożonarodzeniowej, czyli figurek (lub dużych figur) przedstawiających scenę narodzin Chrystusa: Maryję, Józefa, Dzieciątko w żłóbku, wołu, osła, baranka, Gwiazdę Betlejemską i samą szopkę (a przynajmniej jej symboliczny zarys). JASEŁKA to również nazwa przedstawienia wystawianego z okazji świąt Bożego Narodzenia i odwzorowującego tę scenę (niekiedy w bardzo umowny i mocno bajkowy sposób). Nazwa JASEŁKA to zdrobnienie utworzone od rzeczownika JASŁA lub JASŁY (obie formy funkcjonują w różnych odmianach regionalnej polszczyzny) oznaczającego 'żłób'. Żłób mający postać JASEŁ, czyli karmnik dla bydła i owiec, to dwie krótkie drabiny ułożone poziomo i zespolone dołem, a rozchylone górami, tak żeby można było pomiędzy nie wkładać siano dla zwierząt, dzięki czemu nie depczą one po nim i na dłużej im go starcza. Takie JASŁA możemy zobaczyć zimą w lesie – są to paśniki, do których wykłada się paszę dla saren, jeleni i łosi. Zazwyczaj leśne jasła – paśniki – są zabezpieczone od góry daszkiem, żeby jadło dla zwierząt nie zostało zasypane śniegiem. JASEŁKA – zarówno jako szopka, jak i jako przedstawienie – wzięły zatem swoją nazwę od żłóbka, który przecież pełni rolę najważniejszą i to o nim śpiewa się w kolędach: W żłobie leży, któż pobieży kolędować małemu... Ach, ubogi żłobie, cóż ja widzę w tobie...